

Strah od novca i budućnosti | Ispravno oslanjanje na Allaha (tavakkul) | Seiran Arifov

Izvor: <https://minbarlive.com/videos/hr/strah-od-novca-i-buducnosti-ispravno-oslanjanje-na-allaha-tavakkul-seiran-arifov>

Predavanje o tome kako Allah upravlja opskrbom (rizkom) i o ispravnom tavakkulu. Kroz ajete i hadise objašnjava se da rizk treba tražiti radom, a ne čekati besposleno, te se razlikuju nivoi rizka — na zemlji, na nebu, na nebesima i onaj koji dolazi direktno od Allaha.

SAŽETAK

Ovo predavanje nastavlja seriju lekcija o razmišljanju nad Kur'anom i o temi upravljanja Uzvišenog Allaha našim poslovima. Govornik polazi od ajeta **مَنْ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ** u kojem Allah pita ko upravlja poslovima, te podsjeća da su čak i mušrici Meke — uključujući Ebu Džehla — priznali da Allah upravlja. Zatim upoređuje mušrike Meke s današnjim nevjernicima, ističući da su mušrici ipak imali određene principe i plemenitost, dok neki danas pokazuju apsolutnu bezbožnost. Središnji dio govori o rizku: Allah daje opskrbu svim živim bićima, i onima koja prave zalihe i onima koja ih ne prave, kako je rečeno u ajetima **وَكَايْنٍ مِنْ دَابَّةٍ لَا** i **وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا** i **تَحْمِلُ رِزْقَهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ**. Sufjan as-Sevri je u svom tefsiru naveo da među stvorenjima koja prave zalihe ima i ljudi, miševa i mrava. Govornik objašnjava razliku između životinjskog instinkta i ljudskog straha i pogrešne nade, zbog čega ljudi gomilaju bogatstvo preko svake mjere. Kao primjer pogrešne nade navodi vlasnike vrtova u suri Al-Kahf i suri Al-Kalam. Zatim se osvrće na ispravan tavakkul: rizk od Allaha ne znači sjediti besposlen, već ga treba tražiti radom; Umar ibn el-Hattab je čovjeka koji je izbjegavao rad udario palicom i poslao ga na tržište. Predavanje završava razmatranjem nivoa rizka — na zemlji, s jednog neba, s nebasa — i pričom o čovjeku koji je svaki urod dijelio na tri dijela, zbog čega mu je Allah poslao oblak s vodom posebno njemu, kao i napomenom da je peti nivo rizka onaj koji dolazi direktno od Allaha, kao u slučaju Merjeme, o čemu će se govoriti sljedeći put.

KLJUČNE PORUKE

Allah Uzvišeni pita: 'Tko upravlja vašim poslom?' (**مَنْ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ**), a čak su i mušrici Meke, uključujući Ebu Džehla, priznali da Allah upravlja našim poslovima.

Allah daje rizik svim živim bićima — i onima koja skladište zalihe i onima koja ih ne skladište, kako stoji u ajetima **وَكَايْنٌ مِّنْ دَابَّةٍ لَا** i **وَمَا مِّنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا** i **تَحْمِلُ رِزْقَهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ**.

Sufjan as-Sevri u tefsiru navodi da među stvorenjima koja prave zalihe ima ljudi, miševa i mrava; životinje to rade instinktivno, bez straha, dok čovjek to čini iz straha i pogrešne nade.

Rizik od Allaha ne znači sjediti bez posla i čekati; rizik je položen u zemlji i na nebu i treba ga tražiti radom — Umar ibn el-Hattab je čovjeka koji se izgovarao rizikom udario palicom i poslao ga na tržište da radi.

Gomilanje bogatstva iznad potrebe posljedica je nevjerovanja u Allaha i pogrešne nade da nas imetak sam po sebi osigurava.

Allah može poslati poseban rizik pojedincu zbog njegove veze s Njim, kao u priči o čovjeku koji je svaki urod dijelio na tri dijela — trećinu za sebe, trećinu za sjetvu i trećinu za siromahe — pa je oblak s kišom poslan posebno njemu.

Postoje nivoi rizika: rizik na zemlji, rizik s jednog neba (kiša), rizik s nebesa i onaj koji dolazi direktno od Allaha, kao u slučaju Merjeme, a.s., o čemu će biti govora sljedeći put.

ČLANAK

Uvod: Rasprava o upravljanju i povjerenju

Omar Abdul-Hattab, evo ovog čovjeka, a šta ti, kaže, ništa ne radiš? On kaže: "Rizik dolazi od Allaha." Ali on mu nije dokazivao ajetima i hadisima, uzeo je štap. Da, dešava se da je otac dobar, a sinovi loši, a dešava se i obrnuto. Šta su sinovi rekli? "Ne damo mu s kim da dijeli." I postali su kao lopovi, prikrali se u svoj vlastiti vrt, kao lopovi, da ih siromasi ne vide, da ne dijele ni s kim, da sve saberu i prodaju, i obogate se. Može li se to dogoditi?

Da nevjernik malo spontano ostavi njega, a vjerniku pošalje nesreću, jer njemu će ta nesreća, gubitak, biti korist, podsjetnik, i on će se vratiti, ona će ga vratiti Allahu Subhanehu ve Teala, a nevjernika neće vratiti.

Tema upravljanja Allahovim poslovima

InšAllah, nastaviti ćemo naše tradicionalne lekcije i govoriti ćemo o temi o kojoj već nekoliko lekcija govorimo, a to je tema upravljanja Uzvišenog Allaha, Subhanehu ve Teala, našim poslovima. Započeli smo ovo kao razgovor o razmišljanju nad Kur'anom. Razmišljanje nad Kur'anom, kada čovjek traži sebe u Allahovoj knjizi, Subhanehu ve

Teala, traži svoj put u Allahovoj knjizi, Subhanehu ve Teala. I sjetimo se ajeta u kojem Allah, Subhanehu ve Teala, šalje ovaj ajet u kojem pita ljude: "Ko upravlja vašim poslom?" مَنْ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ (men yudebbirul-emr) — "Ko upravlja vašim poslom?" Oni su rekli: "Allah." Ljudi su odgovorili na to pitanje da Allah upravlja našim poslovima.

I kao što je u tefsirima rečeno, odgovorili su mušrici, ne muslimani, da kada je Allah Subhanehu ve Teala poslao ovaj ajet, koji je, naravno, proučio ljudima u Meki, nevjernicima, mušricima, idolopoklonicima, proučio je ovaj ajet Poslanik Muhammad ﷺ i pravilno su na njega odgovorili mušrici. I to je, naravno, zadivljujuće da su oni toliko razumjeli stvarnost, pa čak ni njihova tvrdoglavost, ni njihov ponos i oholost nisu bili toliko jaki da bi sebi dopustili da negiraju da Allah upravlja njihovim poslovima. Da, u tefsirima se govori da je čak i Ebu Džehl, Ebu Džehl, vođa nevjernika, vođa mušrika, rekao: "Allah upravlja mojim poslovima." To jest, nije sebi dopustio takvu arogantnu drskost da kaže da ja upravljam svojim poslovima. On je ipak, negdje čak i strah, možda, da, nije sebi to dopustio. Pa, naravno, to govori o tome da to nije najgori od nevjernika, čak ni Ebu Džehl. Danas se mogu naći po cijelom svijetu takvi nevjernici koji ne samo da će reći: "Mi sami upravljamo svojim poslovima", nego čak i izazov baciti Uzvišenom Allahu. Pa, Allah Subhanehu ve Teala može im poslati kaznu odmah i pokazati im njihovo mjesto, ili im dati odgodu, ali na kraju će ipak Allah Subhanehu ve Teala pokazati im koliko su slabi i ništavni.

Usporedba mušrika Meke i današnjih nevjernika

Zato su, naravno, tvrdoglavi i agresivni, takvi beskompromisni, u nekom smislu, neprijatelji lično Poslanika ﷺ i islama, kada je islam došao na zemlju, bili ti mušrici Meke. Ali islam nas uči da budemo pravedni. I ako ih uporedimo s mnogim nevjernicima danas, neprijateljima islama i muslimana, oni su, zapravo, u poređenju s njima, imali različite vrline, pa čak i plemenitost. O tome sam nekoliko puta čak i u raznim lekcijama spominjao. I to su činjenice. Njih se ne može uporediti, kao, da, u istoriji kod nas ide da su oni neprijatelji Poslanika Muhammeda ﷺ, ali ne može se uporediti njihovo ponašanje, jer su ipak imali određene principe, određene ćudi. Uporedite ih s mnogima, s mnogima, ne sa svima, naravno, ali s mnogima nevjernicima danas, koji se, dakle, ponašaju, može se reći, apsolutno bezbožno. Došli su do najvišeg stepena apsolutne bezbožnosti.

Jednom se Ebu Džehl razbjescio i došao u kuću Poslanika ﷺ da mu naudi. Rekao je: "Sad ću mu pokazati." Došao je, kucao na vrata, rekli su mu: "Muhammeda ﷺ nema kod kuće, kod kuće su samo žene." I on se okrenuo i odlazi. A s njim su došli njegovi drugovi, rekli su: "Šta odlaziš? Hajde da uđemo u kuću." On je rekao: "Zar želiš da se kaže da je Ebu Džehl ušao u kuću u kojoj su same žene?" To jest, nema tamo muškaraca u toj kući. Dakle, kod njega je ipak, uprkos tome što je, kako kažemo, on prvi neprijatelj islama, bilo nekih tradicija, nekih kulturnih pravila kako se dostojno ponašati ili kako se nedostojno ponašati. I, naravno, možemo, nažalost, vidjeti da u

naše vrijeme neki ljudi, koji se nazivaju muslimanima, mogu se ponašati niže od nekih mekkanskih mušrika, kako su se oni ponašali u Meki. Čak i u odnosu na onoga koga su smatrali neprijateljem. To je istina danas.

Povratak osnovnoj temi: Putovanje s Kur'anom

Ali vraćajući se osnovnoj temi, putovanju s Kur'anom, razmišljanju nad Kur'anom. Allah Subhanehu ve Teala pitao je: "Tko upravlja poslom?" Razumijemo da posao svakog čovjeka počinje s njegovim postojanjem. Allah Subhanehu ve Teala upravlja našim postojanjem od samog početka. Pitao je u ajetima, koje smo spominjali, tko je stvorio kap iz koje ste stvoreni, tko vas je stvorio u utrobama vaših majki. Zatim smo došli do pitanja: "Tko vam daje rizk?" Rizk je dio naših poslova, našeg života. U našem životu ima raznih poslova, jedan od njih je što jedemo, pijemo, trošimo, primamo, uključujući našu djecu, zdravlje, sve to naziva se rizkom, udjelom od Allaha Subhanehu ve Teala, i tim rizkom upravlja Allah Subhanehu ve Teala.

Na prošloj lekciji, zaustavili smo se na dva ajeta, u kojima Allah Subhanehu ve Teala govori da živa bića, stvorenja koja postoje, hodaju, puze, plivaju, lete, da, životinje, ptice, ribe. Allah Subhanehu ve Teala ih je podijelio na dvije kategorije. Jedni nemaju zalihe hrane, a drugi prave zalihe. Allah Subhanehu ve Teala rekao nam je da i jednima i drugima daje rizk. Njihov rizk je na Allahu Subhanehu ve Teala.

Sjetimo se ovih ajeta: وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا — "Nema živog bića koje hodi po zemlji, a da njegov rizk nije na Allahu; i On zna gdje će boraviti i gdje će biti pohranjeno." Allah će mu osigurati rizk, i zna gdje je mjesto boravka i skladište tih živih bića. U drugom ajetu Allah Subhanehu ve Teala kaže: وَكَأَيِّنْ مِنْ دَابَّةٍ لَا تَحْمِلُ رِزْقَهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ — "Ima stvorenja na zemlji koja ne nose nikakav udio sa sobom." Ima onih koji imaju zalihe, a ima onih koji nikada ništa nemaju sa sobom. I jednima i drugima Allah Subhanehu ve Teala daje rizk na svoj način.

Tumačenje Sufjana as-Sauri o stvorenjima koja prave zalihe

Sufjan as-Sauri je rekao: «Ima stvorenja koja ne prave zalihe — nemaju zalihe ili skladišta, a neka prave zalihe, među njima su ljudi, miševi i mravi». Sufjan as-Sauri je vidio ljude koji se zalihe, vidio je miševe i mrave. Znamo da u svijetu postoje i druge žive vrste. Bjelice, na primjer, skupljaju orahe.

Prošlog puta sam spomenuo medvjeda, koji se naje, skuplja masne naslage pod kožom, a zatim spava i koristi to dok spava zimi. Postoje živa bića koja nemaju nikakva skladišta. Probudili su se, nemaju ništa, a imaju obitelj, ženu, djecu, i svaki dan idu u potragu. Što pronađu, to i donesu. A ima i onih koji se zalihe.

Allah Subhanehu ve Teala u ovim ajetima dijeli: ima takvih, ima onih, a gdje je čovjek? U drugom ajetu, gdje Allah govori o živim bićima koja ništa ne zalihe, rekao je: «Allah im daje rizk i vama», odvojio je čovjeka, jer čovjek je taj koji se zalihe.

Razlika između instinkta životinja i straha čovjeka

Razlika između čovjeka i onih miševa, vjeverica i drugih koji se zalihe? Ovi se zalihe automatski, instinktivno. Oni su programirani. Allah Subhanahu ve Teala im je dao te instinkte. Vjeverice, mravi ili druge vrste to rade, imaju takav program, instinkt. Nemaju straha ili lažne nade, a čovjek to radi sa strahom i lažnom nadom.

Zbog svog neznanja i zablude, zbog nedostatka vjere u Allaha Subhanahu ve Teala i vjere da je rizik od Allaha, čovjek se zalihe ne samo više nego što treba, nego do ludih razmjera. Kada vidiš ljude koji ne mogu stati, zalihe novac, zalihe i zalihe, iako već imaju desetke, možda i stotine milijardi dolara, bogatstva koja bi bila dovoljna za milijarde ljudi, za nekoliko generacija, ali se i dalje ne mogu zaustaviti, osjećaju strah.

Dakle, živa bića, poput mrava ili miša, ili neke vjeverice, skupljaju zalihe za zimu. Kada snijeg padne, oni znaju gdje mogu pronaći hranu. A što radi čovjek? Ova živa bića ne osjećaju strah. Ne misle: 'Hoću li se sutra probuditi ili kada dođe zima, što ću jesti?' Oni to jednostavno rade instinktivno. A čovjek to radi sa strahom. Zašto? To je nevjerovanje u Allaha, Subhanahu wa Ta'ala.

A ljudi također imaju lažnu nadu. Mislite da ako su se opskrbili, napunili skladište, to će im donijeti sigurnost. Misle: 'Ne, imam hrane ili novca za hranu za sljedećih 10 godina.' A to je lažna nada. To je lažna nada.

Primjer vlasnika vrtova u suri 'Al-Kahf'

Zato nam Allah, Subhanahu wa Ta'ala, priča priče o onima koji su imali lažnu nadu. Tako, i prošlog ili prethodnog predavanja, samo kao podsjetnik: sjetite se priče, imamo dvije priče o vlasnicima vrtova. U suri 'Al-Kahf', čovjek je imao vrt, vinograde, palme, polje pšenice, rijeku, i govorio je: 'Sve ovo imam.' Imao je nadu, uvjerenje, lažno uvjerenje da je osiguran. Ali kako Allah, Subhanahu wa Ta'ala, govori? Poslao je nevolju koja je uništila njegov vrt, i ništa nije ostalo. I on je izašao i počeo žaliti. A njegov prijatelj, što mu je rekao? 'Zar ne vjeruješ u Allaha, Subhanahu wa Ta'ala?' To jest, usporedio je ono što govoriš, da imaš sve to osiguranje, skladište i zalihe, i da si osiguran, i rekao si da je to tvoje, i da si se sam osigurao, - usporedio je to s nevjerovanjem u Allaha, Subhanahu wa Ta'ala. Dakle, nevjerovanje u Allaha ne mora nužno značiti poricanje Allaha. Ali ako imaš bogatstvo i kažeš: 'To je moje', - prisvajaš to sebi, da si to sam stekao svojim rukama, svojim snagama, svojim umom, svojim sposobnostima, talentima i slično, - to se u Kur'anu smatra nevjerovanjem u Allaha, Subhanahu wa Ta'ala. InshaAllah, malo smo se prisjetili onoga što je bilo na prošlim lekcijama, kako bismo nastavili ovu temu.

Pogrešan tavakkul i rizik: znači li to sjediti bez posla?

I došli smo do pitanja: vjera s uvjerenjem da je rizik od Allaha, i lažno oslanjanje na Allaha. To jest, tavakkul, ali pogrešan tavakkul. Tako, ovdje se radi o riziku, da je rizik

od Allaha, - čovjek sjedi, ništa ne radi. To je filozofija, to jest, filozofska priča. Čekajte, kad govorite da je rizik od Allaha, - čovjek to pogrešno razumije.

Prvo, Allah, Subhanahu wa Ta'ala, je rasporedio ili postavio rizik na mjestima, a treba ga steći. Allah, Subhanahu wa Ta'ala, kaže: 'Mi smo vam dali rizik na zemlji, dali smo vam rizik na nebu, dali smo vam rizik u ovome, ovome, ovome.' Treba ga steći. Hrana, jela, biljke, životinje, voda, prirodni resursi. Taj rizik Allah, Subhanahu wa Ta'ala, je rasporedio, ali idi i traži ga.

Zato Umar ibn al-Khattab, radijallahu anhu, nije volio tu pogrešnu filozofiju. Kada bi čovjek razmišljao o nečemu apstraktnom, odmah bi ga vratio na zemlju. U jednoj priči se navodi da je sjedio čovjek kod kuće, ništa nije radio, a kada je Umar - a Umar je bio vođa, njegov zadatak je, između ostalog, paziti na pogrešno ponašanje ljudi. I tada je bilo, nekada u Sovjetskom Savezu, bilo je mnogo lošeg, naravno, u Sovjetskom Savezu, ali postojao je zakon: borba protiv parazitiranja. Pa, ne mislim da to pamte samo oni koji su stariji od 40 ili 50 godina. U Sovjetskom Savezu je postojao zakon, pa, parazitski život, nezaposlenost. To jest, sjediti bez posla bilo je kažnjivo. Tako, odmah su ga zvali na razgovor, u neku političku biro, ili nešto slično. Ali, naravno, imali su svoje filozofije, ali Umar ibn al-Khattab je tom čovjeku rekao: 'Zašto ništa ne radiš?' On mu odgovara: 'Rizik dolazi od Allaha.' Ali nije mu to dokazivao ajetima i hadisima. Uzeo je štap, kaznio ga štapom i rekao: 'Idi na tržište, radi.' Tako, idi radi. To jest, nije imao vremena da svakome nešto objašnjava. Zašto sjediš kod kuće? Rizik dolazi od Allaha, on će doći do mene. Dakle, da, mogao bi s njim razgovarati, ali ako ih je mnogo, nema vremena za sve. Umar, da, bio je vođa, odgovarao je za cijelu zemlju, za cijeli narod. Samo je uzeo štap i rekao: 'Idi na tržište, radi, idi traži svoj rizik, a ne sjedi kod kuće i čekaj rizik.'

Dakle, razumijevanje da je rizik od Allaha, znači sjediti, ništa ne raditi, - to je apsolutno pogrešno razumijevanje. Ali, naravno, Umar je imao tu vlast, bio je vođa. Naravno, treba objašnjavati, treba objašnjavati da takva stvar, kao vjerovati da je rizik od Allaha, znači sjediti, ništa ne raditi, običnim ljudima - to je pogrešno.

Ovde se postavlja pitanje: što to znači običnim ljudima? Doći ćemo do toga malo kasnije.

Da, postoje čudesne stvari, ali to su čuda. I to su veoma posebni slučajevi. Allah Subhanahu ve Te'ala nam govori, pripovijeda, ali to su izuzetni slučajevi. Kao, na primjer, kada Allah Subhanahu ve Te'ala u suri "Al-Imran" govori o Merjemi, alejhesselam. Ali to je izuzetan slučaj. To je poseban nivo veze s Allahom Subhanahu ve Te'ala.

Merjem, alejhesselam, i rizik koji dolazi od Allaha

Kao što Allah Te'ala govori o Merjemi, majci poslanika Isaa, alejhesselam, koji je, znamo, rođen na čudesan način, bez oca. Allah Subhanahu ve Te'ala nam pripovijeda

priču o Merjemi, ali to je poseban, izuzetan slučaj. Kao u suri "Al-Imran", gdje Allah Te'ala govori kako je došao njen staratelj Zekerijja, također poslanik, i ugledao kod nje rizik i upitao: "Odakle ti rizik?" Ona je rekla: "Milladun" — to jest od Allaha. Pa, rekla je: "To je od Allaha." Ovde postoji pojam, kažu: "Milladunni", rizikun milladunni, to jest rizik koji direktno dolazi od Allaha Subhanehu ve Te'ala. Ali to je izuzetna situacija, izuzetan slučaj. Allah Subhanehu ve Te'ala nam navodi samo jedan primjer o Merjemi, alejhesselam.

Nivoi rizika u Kur'anu

Zato se za rizik od Allaha može reći da ima nekoliko nivoa. U Kur'anu postoji pominjanje rizika na zemlji. "Vaš rizik je u zemlji, na zemlji ili u zemlji." Idi ga traži, stiči. Sadi, kopaj, trudi se, radi, traži svoj rizik na zemlji. Drugi nivo: Allah Subhanehu ve Te'ala kaže: "Rizik vaš, rizik na nebu." To je drugi nivo. Pri čemu na nebu u jednini — fis-sema fil-ard, jednina. Na zemlji, zemlja u jednini. Postoji drugi nivo rizika, fis-sema na nebu u jednini. I postoji ajet gdje Allah Subhanehu ve Te'ala kaže: "Vaš rizik fis-semavat." Nebesa u množini. Na nebesima, ne na jednom nebu, već na mnogim nebesima vaš rizik. To je već drugi nivo, to je treći nivo. I tu, kao što govorimo, treba pažljivo razmišljati o ajetima.

Ako pogledamo ajete gdje Allah Te'ala pita: "Vaš rizik na zemlji, vaš rizik na nebu", u jednini je bilo, na nebu. I kada pita: "Ko vam daje taj rizik?" Tu Allah Subhanehu ve Te'ala govori da su ljudi odgovarali: "Allah daje." Allah daje. To jest ljudi, čak i nevjernici, nemuslimani, svojom glavom mogu doći do shvatanja da je opskrba koju nalazimo na zemlji i na nebu od Allaha. Oni mogu to shvatiti, razumjeti. Da, naš rizik gdje? Na zemlji, na nebu, od Allaha. A kada Allah Subhanehu ve Te'ala pita: "Ko vam daje rizik s nebesa?" To jest ne s jednog neba, već s mnogih nebesa. Ovde Allah Subhanehu ve Te'ala ne kaže da će ljudi reći: "Od Allaha." Jer to je nedokučivo ljudskom razumevanju. Čovek najviše vidi jedno nebo. I on glavom može, svojom glavom, razmišljanjem može shvatiti rizik od Allaha na nebu, na jednom nebu. Zašto? Zato što čovek vidi samo jedno nebo. I on može, na primjer, kako može doći do toga? Pa, gledajte, eto oblaka, kiša je pala, voda na zemlju, navodnjavanje se dogodilo, biljke izrasle, jedemo, životinje jedu, mi jedemo životinje, jedemo biljke, žito, sve to, krompir, sve. To jest čovek glavom može doći do toga, svojom glavom može shvatiti da Allah daje iz zemlje rizik ili s neba. Ali kada Allah Subhanehu ve Te'ala pita: "A ko vam daje rizik s nebesa?" E tu ljudska glava ne može. Čovek ovde svojom glavom ne može shvatiti kako, šta je to rizik od Allaha s drugih nebesa. Čovek čak ne vidi druga nebesa. Da nam Allah Subhanehu ve Te'ala nije rekao, on o drugim nebesima ne bi znao, niti bi razumeo kako taj rizik dolazi s drugih nebesa. Prvo nebo je jasno, to je kiša. Ali postoji drugi nivo rizika. I kao primjer Allah Subhanehu ve Te'ala nam govori o Merjemi. Ali Merjem je, verovatno, čak i ne četvrti, već peti nivo rizika. Uopšte peti nivo, koji čak nije ni povezan s nebesima. Zato sam malo pretekao.

Priča o oblaku i čovjeku koji dijeli urod na tri dijela

A četvrti nivo rizika, upravljanja s nebesa, to je druga zanimljiva priča, verodostojna priča, koju nam pripovijeda poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem. Ništa, pokušava da nas ubije, ali ništa. Da, Allah Subhanehu ve Te'ala, poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, pripovijeda nam u verodostojnoj priči, kaže: "Bio jednom čovek koji je išao, išao po otvorenom prostoru, unaokolo ništa. I čuje glas, vidi oblak, nebo čisto, ništa, ni oblaka, ništa. Vidi oblak. I čuje glas s neba, koji naređuje oblaku: 'O oblaku, kišni takav, dobri, gusti oblaku, vidi se da je napunjen vodom. O oblaku, idi ili plovi, leti ka takvom čoveku i svoju vodu daj njemu, spusti je njemu, tom čoveku.'

I taj putnik se začudio. Što je to? Što je to, zamislite sebe na mjestu čovjeka koji s neba čuje glas koji govori: "Oblaku, takvom i takvom po imenu." Čuje ime. "Takvom i takvom po imenu, svoju vodu i njemu predaj." I taj kaže: "O, kakva čudesna stvar. Hajde da pratim taj oblak." I oblak pođe, leti, pa, tamo, vjetar ga goni ili kako, upravljanje Allaha, da, s neba. I on pođe, ide, ide, ide za tim oblakom, prati. Kilometar dva, pet, deset, ne znam koliko je išao. Potom se taj oblak zaustavio i kiša je pala. I ta voda se skupila u nekom kao ariku, pa, to jest kamenom kao kanalu, malom. Voda se tu skupila. On kaže: "O, da vidim kuda ta voda teče." I pođe za tom vodom, i ona po tom ariku, po tom kanalu, dođe do određenog mjesta, vidi, tamo je obrađena zemlja, uzgajana. I vidi čovjeka, sasvim običnog zemljoradnika s motikom. Eto s tom motikom. I on tu zemlju, što? Radi. On radi na zemlji, svoj rizik stiže. I taj čovjek, ta voda dođe k njemu, on je rasporedi. Ta voda tamo, ta voda ovamo, ta voda tamo, ta voda ovamo.

I putnik priđe njemu i kaže: "Selam alejkum, hoću, može li s vama da popričam, da pitam?" On kaže: "Da, izvolite." Kaže: "A kako se zovete?" Kaže: "Tako i tako se zovem." I taj putnik, pa, naravno, bio je veoma začuđen, jer upravo to ime je video, čuo na nebu, kada je naređeno oblaku. I on kaže: "Gledajte, ispričaću vam šta je bilo. Ne znam kakav ste čovek, ali ja sam negde daleko odavde čuo glas na nebu, koji je naredio oblaku da svoju vodu preda takvom i takvom čoveku, i vaše ime je tamo bilo." I ja sam potom pratio oblak, potom pratio tu vodu, koja je po ariku plovila ili tekla, da. I ona je došla ovamo. Šta, ko ste vi, šta ste? I taj čovek kaže: "Ja ne znam, ja sam prost čovek. Ništa posebno nemam. Jedino što može biti, jedino što može biti, to što svaki put kada sakupim urod sa svog tog dela zemlje, uvek ga podelim na tri dela. Obavezno. Obavezno podelim na tri dela."

Nivoi opskrbe (rizka) i poseban odnos s Allahom

Ostavljam dio za sebe i svoju obitelj, da se hranimo. Ostavljam dio da ga ponovo posadim — zrno treba ponovo posaditi ili ga sačuvati za sljedeću sezonu. A trećinu obavezno razdajem siromašnima i potrebitima. Možda je zato.» I taj putnik kaže: «Vjerovatno, najvjerovatnije, zato.»

I ovdje, draga braćo, gledajte, kada govorimo o nivou rizka. Jedan nivo rizka je, da, na zemlji — kopati je, saditi, nešto raditi, truditi se. Drugi nivo rizka je ovo obično nebo, ono što čovjek može vidjeti. Eto, oblak dođe, padne kiša. Znači, posrećilo se. Kao što ljudi, kada ne razumiju, kažu: «Posrećilo se. Ove godine dobra žetva, posrećilo nam se. Ove godine sreća.» Da, kažu: «Posrećilo se, sreća, tako je ispalo, bio je odličan vjetar, kuda treba, odakle treba.» To jest, čovjek tako razmišlja. Eto i oblak. A ove godine nije se posrećilo. Posadio si, kiše nije bilo, gotovo, ja sam bankrot, nije se posrećilo, nesreća.

Rizik od Allaha na zemlji i na nebu

Ali čovjek koji malo više razmišlja, da, viši nivo. Ne, rizik je od Allaha na zemlji i na nebu, eto Allah je poslao kišu. Ali čekaj, zemlja, nebo, kiša — to isto djeluje za sve, za vjernike, za nevjernike. Za muslimana koji ne čini ništa posebno, a ovaj čovjek koji je svaki svoj urod davao trećinu, trećinu. Gledajte, oblaci kada idu po običnom pravilu, eto vjetar tamo puše, i oblaci idu, i kiša, da, a ta kiša je svima — i vjernicima, i nevjernicima, i grešnicima, i pravednima, i bogobojaznima, i nečastivima, svima jednako kiša. Ako kiša prođe u Ukrajini, ona će pasti na zemlju i vjernika i nevjernika, i dobrog i lošeg. Ali za ovog čovjeka djelovali su posebni zakoni. Nije vaš rizik na nebu, jer rizik na nebu — to je kiša, ona je za sve. A njegov rizik bio je na nebesima, drugim nebesima, gdje je Allah Subhanahu wa Ta'ala posebno učinio da svi oblaci idu tamo; odvojeno, posebno oblak ide protiv vjetra, on će ići protiv vjetra, ne kao za sve, i posebno za tog čovjeka.

Zašto? Zato što taj čovjek ima posebnu vezu s Allahom. Kako je tu posebnu vezu s Allahom Subhanahu wa Ta'ala zaslužio? Odakle mu veza s Allahom? Zato što je svake godine davao trećinu. I to isto može biti i u obrnutom smjeru, kako u dobrom smjeru tako i u lošem smjeru.

Priča o vlasnicima vrta (sura Al-Kalam)

Kao sinovi dobrog oca, sjećate se priče, koja je to sura, šejhovi? Kako je u Jemenu uništena zemlja? U suri Al-Kalam, da, u suri Al-Kalam. Kada je njihov otac davao dio uroda siromašnima i potrebitima, njegov vrt je cvjetao, bujao i davao dobar urod. Ali kada je umro, njegovi sinovi — to je u suri Al-Kalam — šta su rekli? Sve, dosta. Naš otac je bio glup, prostodušan, dobričina, dosta. Mi nećemo ni s kim dijeliti. Dešava se to, zar ne? Dešava se da je otac dobar, a sinovi loši. Dešava se obrnuto. Otac dobar, sinovi loši — sinovi dobri. Biva različito u životu. Sinovi su rekli: nećemo ni s kim dijeliti. I kao lopovi su se prikrali u svoj vrt, da ih siromasi ne vide, da ne bi dijelili, da sve saberu i prodaju, i obogate se. Allah Subhanahu wa Ta'ala šta je učinio? Uništio je njihov vrt. Okolo vrtovi nisu bili uništeni. To jest, to nije bila opća nesreća koja je uništila cijelo područje svima. Ne, baš njima.

Posebna Allahova pažnja prema pojedincu

Kao što nekima može biti loše, a nekima dobro, jer je Allah Subhanahu wa Ta'ala njih posebno izdvojio, može biti i obrnuto. Svima je sve dobro, urod je porastao, ali nekome Allah Subhanahu wa Ta'ala može poslati nesreću. Taj čovjek može biti vjernik, ali Allah Subhanahu wa Ta'ala može mu poslati, kako se kaže, udarac da ga podsjeti. Ponekad, na primjer, nevjernik, nečastivi, koji uopće ne zna i ne vjeruje u Allaha, Allah Subhanahu wa Ta'ala može dati da mu raste, umnožava se, bogati se, zarađuje. A vjerniku, kojem koristi od, kako se kaže, šamara, Allah Subhanahu wa Ta'ala može dati šamar, jer mu to koristi, on će se sjetiti.

I čak u ovoj priči Allah Subhanahu wa Ta'ala nam priča o priči u suri Al-Kalam, da od te braće koja su rekla: «Nikome nećemo dati», i Allah Subhanahu wa Ta'ala uništio je njihov vrt. Među njima je bio, Allah Uzvišeni kaže, onaj koji se sjetio, rekao: «Ja sam...» Pa, nije rekao «Ja sam», nego je rekao da je bolje da smo hvalili Allaha i veličali Allaha, spominjali Allaha. To jest, to takvo može biti, da nevjerniku Allah Subhanahu wa Ta'ala ostavi, a vjerniku pošalje nesreću, jer će mu ta nesreća, gubitak, biti korist, podsjetnik, i on će se vratiti, ona će ga vratiti Allahu Subhanahu wa Ta'ala, a nevjernika neće vratiti. I Allah Uzvišeni dat će mu odgodu do Sudnjeg dana, možda će mu čak povećati te neke prihode, dobit i tome slično.

Četvrti i peti nivo upravljanja rizikom

Dakle, draga braćo, naše vrijeme se završava, ali četvrti nivo upravljanja Allahovim rizikom s neba — to je kao poseban odnos, kao kada je Allah Subhanahu wa Ta'ala oblaku naredio: «Idi i daj svoju vodu tom čovjeku, jer on ima posebnu vezu s Allahom Subhanahu wa Ta'ala.» To je četvrti nivo. A peti nivo — to je rizik koji nije vezan ni za zemlju, ni za nebo, ni za nebesa, nego direktno od Allaha Subhanahu wa Ta'ala, kao u priči o Merjemi, ali, inšAllah, o tome ćemo detaljnije govoriti sljedeći put, ako Allah Subhanahu wa Ta'ala htjedne.

[Qur'an 10:31](#)

[Qur'an 11:6](#)

[Qur'an 29:60](#)

[Qur'an 18:32-44](#)

[Qur'an 68:17-33](#)

[Qur'an 3:37](#)

[#tawakkul \(pouzdanje u Allaha\)](#)

[#rizik \(opskrba\)](#)

[#upravljanje Allahom](#)

[#tefsir Kur'ana](#)

[#Umar ibn al-Hattab](#)

[#Merjem, a.s.](#)

[#sura Al-Kahf](#)

[#surah Al-Kalam](#)